

Verslag gesprek cliëntenraad met wethouder en teamleider Sociale Zaken

Datum: Woensdag 14 december 2022

Aanwezig: Cliëntenraad Participatiewet Diemen: Kees Hoek (voorzitter), Margot Koeleman, Marianne Bramson, Maud van der Linden

Gemeente Diemen: Marian Everhardt (wethouder), Michiel van Emmerik (teamleider Sociale Zaken), Stijn Roes (beleidsadviseur), Loes de Rijk (verslaglegging)

Afwezig: Vahe Baghdasaryan (Cliëntenraad)

Zien de verschillende teams binnen de gemeente een stijging aan meldingen van mensen die in de financiële problemen zijn gekomen? Wat doet de gemeente eraan om alle doelgroepen goed in het zicht te houden? En hoe zorgt de gemeente er voor dat alle inwoners zo goed mogelijk worden geïnformeerd over de verschillende regelingen die er momenteel zijn voor financiële ondersteuning?

Wij ontvangen op dit moment geen stijgende hoeveelheid meldingen van mensen die in de problemen zitten. Maar we weten ook niet zeker of we iedereen al goed bereiken. Daarnaast is er altijd een vorm van schaamte om hulp te gaan vragen. Berichten blijven herhalen, mensen uitnodigen om op gesprek te komen om te kijken wat mogelijk is voor hen, Fix brigade, Vroeg erop af uren uitgebreid, deze uren worden ook in 2023 uitgebreid.

Voorals mensen die net boven de “grens” zitten zijn slecht in beeld bij de gemeente. Er komen veel regelingen op de inwoners af waardoor ze het overzicht kwijt raken en niet meer weten wat ze kunnen verwachten of waar ze recht op hebben. In de steunimpuls wordt niet alleen gekeken naar inkomen, maar ook naar uitgaven. En kunnen inwoners op basis daarvan toch recht hebben op energietoeslag.

Carroussel gemaakt om alle gemeentelijke regelingen regelmatig aandacht te geven in de (sociale) media. Op die manier hopen we zoveel mogelijk inwoners te bereiken. We mogen inwoners niet individueel benaderen. Accepteren dat er altijd een doelgroep is die je niet (volledig) gaat bereiken.

In 2023 zal een draagvlakonderzoek worden uitgevoerd naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een noodhulpbureau. Dat onderzoek wordt ook gebruikt om het contact met netwerkpartners aan te halen, zoals de kerken.

Via partijen zoals Pantar en de PCOB (Ouderenbond) houdt de gemeente contact met groepen die voor de gemeente minder zichtbaar zijn.

Op dit moment hebben ongeveer 50/60 studenten aanvragen voor financiële ondersteuning gedaan. Het college is bezig met het opstellen van beleid, omdat ze nu buiten alle regelingen vallen. Er wordt gekeken naar maatwerk. De kosten worden deels gecompenseerd door de overheid.

Het aantal dak- en thuislozen neemt toe, veel van hen hebben een inkomen via de Participatiewet. De kostendelersnorm wordt per 1-1-2023 verhoogd van 21 naar 27 jaar. Diemen zal deze met terugwerkende kracht vanaf 1-7-2022 verhogen naar 27 jaar. Daardoor zullen kinderen minder snel uit huis worden gezet door hun ouders, omdat ze een lagere uitkering krijgen. In Diemen hebben we daar nog geen signalen over gehad. Er loopt nu wel een project "jongeren in beeld" om jongeren zonder werk of opleiding te begeleiden naar school of werk.

De gemeente is op dit moment een woonzorganalyse aan het maken, dat leidt tot een nieuwe woonvisie. Alle groepen worden daarin geïnventariseerd en kijken we hoe we ze goed kunnen bedienen. We hebben wel zicht op mensen die momenteel op straat leven/slapen. Beleidsadviseur wonen is Gerard Jager.

Er zijn in Diemen mensen die blokverwarming hebben.

Stijn nodigt leden van de Cliëntenraad uit om lid te worden van de Vliegende Brigade. Kunnen vanaf 2023 deelnemen.

Vooraf aan de vergadering heeft de Cliëntenraad, per mail, diverse vragen gesteld. Hieronder proberen wij die zo goed mogelijk te beantwoorden.

1. Nationaal is besloten om dit jaar in totaal 1.300 Euro steun te geven aan burgers die maximaal 130% inkomsten hebben boven de bijstandsnorm.

- Heeft iedereen die hier recht op heeft die ondersteuning inmiddels ontvangen?

Landelijk is de inkomensgrens op 120% gesteld. Diemen wijkt daarvan af met 130%.

- Wij kunnen niet vaststellen of iedereen die er recht op heeft de toeslag heeft ontvangen. Wij hebben geen inzicht in de inkomens van de burgers die we niet in beeld hebben.

- Aan mensen in de bijstand, mensen met een AIO uitkering en mensen die via ons in een schuldsaneringstraject zitten is de toeslag ambtshalve toegekend.

- Het aantal aanvragen overstijgt de verwachtingen en de aanvragen blijven binnenkomen. Tot nu toe is aan ca 1300 huishoudens een toeslag toegekend

- Is er al bekend wat er volgend jaar gaat gebeuren en is deze ondersteuning voldoende voor burgers om de spectaculair gestegen energiekosten te kunnen betalen?

- In 2023 komt er weer een energietoeslag. Vanuit de landelijke overheid verwachten wij hierover nog meer details.

- Diemen gaat voor mensen met een hoger inkomen dan 130% maatwerk bieden als de

vaste lasten voor die mensen zo hoog zijn dat ze per saldo onder bijstandsniveau uitkomen.

- College onderzoekt nog op welke manier studenten ook financieel ondersteund kunnen worden.
- Er zijn energiecoaches en er wordt een fixbrigade opgericht.

- Heeft de gemeente veel vragen/klachten van burgers over de energieprijzen ontvangen

- Er zijn veel aanvragen voor de energietoeslag
- Er bellen veel inwoners over de aangekondigde steunimpuls.
- Enkele mensen hebben zich gemeld met hoge termijnnota's. Ook mensen met hogere inkomens.

- Waar kunnen burgers advies krijgen wat te doen als ze worden geconfronteerd met hoge energieprijzen.

- Online geldplannen van Nibud Startpunt Geldzaken
- Budgetgesprek bij Madi Diemen

- Wie kwamen in aanmerking voor de energietoeslag, uit de media begrepen wij dat b.v. studenten van de regeling zijn uitgesloten.

- Zelfstandige huishoudens vanaf 21 jaar met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm.
- Personen die in een inrichting verblijven, die ingeschreven staan met enkel een briefadres of die aanspraak maken op studiefinanciering worden niet tot de doelgroep gerekend.
- Het college onderzoekt nog op welke manier studenten toch financieel ondersteund kunnen worden.

- Energie besparing is uiteraard belangrijk, maar wat als de verwarming een graad lager zetten geen reële optie is, b.v. door ziekte

In die gevallen kan maatwerk via bijzondere bijstand worden geleverd. Ook nu al wordt in enkele gevallen bijzondere bijstand voor stookkosten gegeven aan mensen die om medische redenen meer moeten stoken.

- Sluit Diemen zich aan bij initiatieven om woningeigenaren op enigerlei wijze te dwingen hun huizen beter te isoleren. (b.v. geen huurverhoging bij slecht geïsoleerde woningen.)

Dit valt eigenlijk niet binnen armoedebeleid. Er worden prestatieafspraken met woningcoöperaties gemaakt hierover.

- Naast mensen met een uitkering komen ook steeds vaker de middeninkomens in problemen hoe gaat Diemen daarmee om, is er ook voor deze mensen een perspectief op steun

Diemen gaat voor mensen met een hoger inkomen dan 130% maatwerk bieden als de vaste lasten voor die mensen zo hoog zijn dat ze per saldo onder bijstandsniveau uitkomen.

1. Mensen met een bijstandsuitkering kunnen steeds minder kopen van het saldo dat na aftrek van vaste lasten nog overblijft, als er al wat overblijft. Ook mensen met een inkomen licht boven de uitkeringsnorm komen in problemen.

- Neemt de toeloop op schuldhelpverlening toe of wordt er vaker een beroep gedaan op de bijzondere bijstand?

- Wij zien geen toename in aanvragen bijzondere bijstand. Wel zijn er enkele aanvragen van mensen met een hoog termijnbedrag voor energiekosten
- De vraag naar schuldhelpverlening is niet noemenswaardig toegenomen. Mogelijk dat dit op langere termijn nog gaat gebeuren. Door de Vroeg Eropaf aanpak proberen we eventuele schuldenproblematiek vroeg in beeld te krijgen.
- Er worden meer uren besteed aan Vroeg erop af en er is nog voldoende ruimte voor budgetgesprekken

- Welk percentage van de uitkering was bestemd voor boodschappen en hoe reëel is dat bedrag ook nu in deze situatie nog?

Bijstand is gekoppeld aan het minimumloon. Het is een all-in norm. Minimumloon en uitkeringsnorm worden volgend jaar wel verhoogd vanwege de hoge inflatie. Op de website van Nibud staan referentiebedragen voor boodschappen en andere kosten.

- De aangekondigde witgoedregeling vinden wij een goede manier om burgers te ondersteunen en zijn er meer van dit soort ideeën om mensen te helpen?

Zie het steunpakket.

- Hebben organisaties als de voedselbank, rataplan etc. voldoende middelen om hun werk te kunnen blijven doen?

De gemeente heeft regelmatig contact met de Voedselbank over hoe het gaat.

2. We hebben ook nog drie suggesties waarop we graag jullie commentaar zouden horen:

- Wees in deze tijd in het kader van de participatie wet soepel met het vervolgen van uitkeringsgerechtigden als zij b.v. van familie of kennissen een tas boodschappen krijgen, zie dat niet als inkomsten.

De gemeente vervolgt mensen niet. We hebben geen zicht op giften in de vorm van boodschappen of anderszins, tenzij mensen dat zelf melden. Soms zien wij wel geldstortingen op bankrekeningen. We laten nu € 1200 per jaar vrij aan giften, het college verhoogt dit tijdelijk tot € 1800 per jaar.

- Wij weten dat sommige uitkeringsgerechtigden van de gemeente een lening hebben gekregen voor het inrichten van b.v. hun woning. Hiervoor wordt hun bijstandsuitkering met een maandelijks afgesproken bedrag gekort. Zou deze korting in deze periode niet kunnen worden kwijtgescholden, of na anderhalf jaar worden omgezet in een lening om niet. Scheelt deze gezinnen weer enkele tientje en alles is nu meegenomen.

Voor terugbetalingen aan de gemeente voeren we een sociaal incassobeleid. Mensen kunnen altijd afspraken maken over een lagere aflossing als ze financieel krap zitten. Na drie jaar aflossen kan een verzoek worden gedaan om de rest van de schuld kwijt te schelden.

- Ingrijpender, maar toch het overwegen waard, kunnen alle burgers met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm automatische kwijtschelding krijgen van de OZB belasting

Wettelijk is dit niet mogelijk. Kwijtschelding van afvalstoffenheffing mag tot maximaal de bijstandsnorm. Automatische kwijtschelding is mogelijk wanneer inwoners een machtiging hebben afgegeven dat gemeentebelastingen jaarlijks hun inkomen mag opvragen bij het Inlichtingenbureau.